

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jose Agirre Urizar

*Durango,
Bizkaia (1924)*

Aurkibidea

Biografia

1924ko martxoaren 2an jaio zen [San Roke](#) auzoko [Saizabal](#) baserrian, eta bertan bizi izan da 85 urtera arte. Ama bertakoa zuen eta aita lurretako San Andresekoa. 5 neba-arrebatatik bigarrena da bera. Umetan Izurtzako eskolan ibili zen eta gerora Durangoko jesuitetan urtebetez. Gerra hasi zenean eskolok bukatu eta ez zen sekula eskolara bueltatu. Gerra garaian Karrantzara eta Santander aldera joan ziren ebakuatuta. 14 urte gaz hazitegian (biberoan) hasi zen beharrean eta han egon zen 6 urtez. Soldaduska ostean basoan hasi zen lanean. Beti aritu izan da basoko eta baserriko lanetan.

Zintak

DUR-007

- **Proiektua:** Durangoko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Errazti Igartua, Alberto - Goiria Mendiolea, Nerea
- **Data:** 2010-01-07
- **Iraupena:** 116 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elortza, Kepa

DUR-059

- **Proiektua:** Durango 1936
- **Elkarrizketatzailea(k):** Elkartea, Durango 1936
- **Data:** 2012-09-18
- **Iraupena:** 10 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elkartea, Durango 1936
- **Emalea:** Elkartea, Durango 1936

Pasarteak

1. Ganaduarekin Karrantzara ihesi

- **Erref:** DUR-007/002
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:00:57. **Bukatu:** 00:03:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Izurtzako eskolan ibili zen, eta geroago jesuitenean urtebetez; gerrak bukatu zituen eskolok betiko. Ermandadeak antolatuta, baserritarrek ganadua tren-geltokira eraman zuten. Jose eta aita Karrantzara joan ziren etxeko ganaduarekin.

2. Hazitegian eta basoan lanean

- **Erref:** DUR-007/003
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:03:09. **Bukatu:** 00:04:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza
- Baserria » Baserriko lanak » Baratzeta eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

<p>Karrantzatik itzuli eta hazitegian (biberoa) hasi zen lanean. 1944. urtean soldadu joan zen boluntario Gasteizera. Soldadutza bukatu eta basomutil lanetan hasi zen.</p>

3. Basoan eta baserrian egiten zuen lan

- **Erref:** DUR-007/004
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:04:40. **Bukatu:** 00:06:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzeta eta soroa
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Baserrian esnea kalera egunero eramaten zuten, eta soro zail handiak lantzen zituzten. Neba-arrebak ezkondu egin ziren, eta Jose geratu zen gurasoekin etxean.

4. Mañariko erromeria

- **Erref:** DUR-007/009
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:12:52. **Bukatu:** 00:15:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Mañariko erromeriara sarri joaten ziren. Leku askotan tanborila baino ez zuten jotzen uzten, baina Mañariko Matiasen soinua jotzen zuen. Dantzan egiteagatik mutilak ordaindu egiten zuten.

5. Mañariako apustua

- **Erref:** DUR-007/010
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:15:33. **Bukatu:** 00:17:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Mañarian taberna bi zeuden. Mañariar batek 80 kiloko babarrun zaku bat altxatu zuen apustu batean, batere arroparik ukitu gabe.

6. Izurtzan, Jose erbestekoa omen zen

- **Erref:** DUR-007/011
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:17:16. **Bukatu:** 00:19:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Izurtzako herri-eskolara joan zen Jose, baina dotrina Durangon ikasi zuen. Santa Anan egin zuen lehen jaunartzea. Bera durangarra zenez, Izurtzako eskola ordaindu egin behar izaten zuen. Jesuiten eskolan egon zen gero urtebetez. Gerrak eten zituen eskolok, eta Jose aitarekin Karrantzara joan zen ganaduekin.

7. Jose bertsozalea da

- **Erref:** DUR-007/013
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:26:07. **Bukatu:** 00:27:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Jose bertsotan. Gaztetan lagun artean bertsotan egiten zuten.

8. Matxaka gerra aurretik ekarri zuten

- **Erref:** DUR-007/015
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:28:47. **Bukatu:** 00:30:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Baserría » Baserriko lanak » Garia
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

<p>Abadiñoko jaietan eta beste erromeria batzuetan ere, bertso-saioak izaten ziren. Josek ez du inoiz plazan kantatu. Soroan laian, edo garia eskuz jotzen ez du ezagutu Josek. Gasteizen soldadu egon zenean, idiekin larrainean gari-jotzen ikusi zuen. Bere baserrian gerra aurretik erabiltzen zuten motordun matxaka bat, lau baserriren artean erositakoa.</p>

9. Ogia kalean erositakoa

- **Erref:** DUR-007/016
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:30:42. **Bukatu:** 00:31:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserría » Baserriko lanak » Errota

Laburpena:

<p>Garia errotara saltzen zuten, eta ogia kalean erosi.</p>

10. Etxea sutan

- **Erref:** DUR-007/019
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:35:39. **Bukatu:** 00:37:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Gasolinarekin axolagabekeria bat eginda, etxea erre egin zitzaion. Sukaldea eta logelak erre ziren.

11. Ermandadearen bukaera

- **Erref:** DUR-007/020
- **Iraupena:** 0:03:24. **Hasi:** 00:37:59. **Bukatu:** 00:41:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Izurtzako Ermandadeko kide zen Joseren baserría. Urteko lehen igandean elkartzen ziren. Bere etxea erre aurretik desegin zuten Ermandadea.

12. Urkulura irteerak; perretxikoak

- **Erref:** DUR-007/025
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:49:16. **Bukatu:** 00:51:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Gaztetan mendira joateko ohitura bazuten. Urkulura irteerak gogoratzen ditu. Jende asko jausten omen zen haitzetik behera, eta bizia galdu. Perretxikotan ere ibiltzen zen. Urretxak, gibel urdinak, ziza gorriak eta txanpinoiak ere jasotzen zituzten.

13. Udaberriko zizak; aitona karegina

- **Erref:** DUR-007/026
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:51:48. **Bukatu:** 00:53:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Aisia » Mendia eta hondartza » Perretxiko bila

Laburpena:

Onddoak jatekoak zirenik ez zekiten orduan, baina udaberriko zizak batzen zituzten. Bera umea zela, aitonak karea egiten zuen.

14. Otabera-sua karea egosteko

- **Erref:** DUR-007/027
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:53:39. **Bukatu:** 00:55:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Kareharria otaberez egindako suarekin egosten zen. Behin erbikumeak aurkitu zituzten karobia prestatzen.

15. Uraskak

- **Erref:** DUR-007/029
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:56:22. **Bukatu:** 00:58:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Peruena eta Palazio baserriekin batera egindako labaderoan garbitzen zituzten arropak hiru baserriek. Ganaduentzako ura Pozualde lekuan hartzen zuten.

16. Igerian eta futbolean

- **Erref:** DUR-007/032
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 01:02:13. **Bukatu:** 01:04:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Arlabango urtegira joaten ziren mutikotan bainatzera. Neskak ez ziren joaten. Futbolean ere jolasten zuten.

17. Txakolina intxaurrekin

- **Erref:** DUR-007/033
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 01:04:16. **Bukatu:** 01:05:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Durangoko Larrinagatxu tabernara edo Izurtzako Urezandira joaten ziren, askaria etxeko txakolinarekin hartu eta kartetan jolastera. Pilotan jolastea gogokoa zuen, baina eskuetako arazo larriak zituen.

18. Jose pilotazalea izan da beti

- **Erref:** DUR-007/035
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 01:07:34. **Bukatu:** 01:10:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:

Pilotan jarduten bazuen, eskuak berehala hondatzen zitzaizkion. Soldaduskan bazuten frontoia. Migel Gallastegi orduko pilotari eibartar ospetsua ezagutu zuen, irratirik ez zegoen garaian. Garai hartan, 'sake-librean' jolasten zen pilotan. Gallastegi, Atano, Etxabe... pilotari ezagunak ziren orduan.

19. Idi-probak

- **Erref:** DUR-007/036
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 01:10:12. **Bukatu:** 01:12:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Diru asko jokatzeko omen zen Durangoko pilotalekuan zapatuetan. Artekariak. Dirua irabazten duenari ehuneko hainbeste kentzen diote. Idi-probetara joatea gustatzen zitzaion Abadiñora-eta. Garai batean, baserritar askok aurkezten zituzten euren idiak probetara. Leku askotan egoten ziren idi-probak.

20. Behi erosi berriak lepo-hezurra apurtu

- **Erref:** DUR-007/037
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 01:12:58. **Bukatu:** 01:15:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Ganaduei tuberkulina-frogak egiten hasi zirenean, etxeko lau behik eman zuten positibo. Muxikatik ekarritako behi batek etxeko kortan sartu eta lepo-hezurra apurtu zuen. Ermandadearen bidez banatu zuten behi horren okela.

21. Idi berriak tuberkulina-frogan positibo

- **Erref:** DUR-007/038
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 01:15:40. **Bukatu:** 01:17:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

<p>Arrasateko ferian idi pareak erosi, etxera idiekin oinez joan, tuberkulina-froga egin eta positibo eman zuten. Eskoriatzara eraman zituzten idiak bueltan.</p>

22. Idi pareak trenez ekarri

- **Erref:** DUR-007/039
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 01:17:43. **Bukatu:** 01:20:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Idi pare berriak trenez eraman zuten Durangora. Idiekin lan asko egindakoa da Jose. Lastoa erostera Errioxara joaten ziren.

23. Idiak kendu eta traktorea ekarri

- **Erref:** DUR-007/041
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 01:21:26. **Bukatu:** 01:23:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Lurra lantzea
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Errioxara bidean, Gasteizen idi parek erosi zuen. Idiok saldu zituen lehena traktorea ekarri zuen.

24. Ferratzaile arabarra

- **Erref:** DUR-007/044
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 01:26:36. **Bukatu:** 01:28:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Errementariak, ferratzaileak

Laburpena:

Izurtza, lurreta eta Oromiñoko behiak ferratzen zituen Arabatik etorritako ferratzaile bat zen. Behiak normalean ferrarik gabe ibiltzen ziren uztarran.

25. Traktoreagaz txahalak ateratzen

- **Erref:** DUR-007/045
- **Iraupena:** 0:04:12. **Hasi:** 01:28:04. **Bukatu:** 01:32:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Lanbideak » Etxeginak

Laburpena:

Don Jaime eta gero Don Jesus izan ziren Durangoko albaitekoak. Aita txerri hiltzen, hormagintzan, eta txahalak ateratzen ere oso ona omen zen. Herriko albaiteko biak ezin atera izan zuten txahal bat, Joseren aita Mauriziok atera zuen. Josek aitarengandik ikasi zuen behien txahalgintza zaintzen. Traktoreagaz tiratuta ateratzen zituen txahalak. Umeak ekartzen laguntzeko emagin zerbitzu formalik ez zegoela dio Josek.

26. Aitaita eta aita abarkagileak

- **Erref:** DUR-007/046
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 01:32:16. **Bukatu:** 01:34:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak

Laburpena:

Aitaitak eta aitak ere bazekiten larruzko abarkak egiten, baina lonazko abarkak agertu zirenean larruzkoak ezkutatu ziren. Abarkok nola egiten zituzten azaltzen du. Larruzko abarkak larruzko hariekin lotzen zirela dio.

27. Argindarra Mañaritik

- **Erref:** DUR-007/047
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 01:34:20. **Bukatu:** 01:36:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Kaleko dendetan erositako txapinak janzen zituzten. Jose mutikoa zenean ekarri zuten argindarra Mañaritik etxera. Hiru argi baino gehiago ezin zituzten batera isiotu. Gero Orozketaraino eraman zuten argindarra.

28. Etxera ura ekarri zutenekoa

- **Erref:** DUR-007/048
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 01:36:54. **Bukatu:** 01:39:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Lehen etxerako ura ekartzeko egin behar izan zituzten komeriak azaltzen ditu. Geroago Mañaritik jarri zuten ura.

29. Elur-zuloa eta karobia

- **Erref:** DUR-007/049
- **Iraupena:** 0:02:52. **Hasi:** 01:39:31. **Bukatu:** 01:42:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Karobiak eta elurzuloak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:

Elur-zuloa non zegoen azaltzen du. Elur asko saltzen omen zuten handik. Gerraurrean estalia jarri zioten, Camarero diputatu zela. Karobia etxe ondoan zeukaten. Harria tiroz haitzetik ateratzen zuten. Gerra denboran, karobia babesleku bihurtu zuten. Karlisten gerran parte hartutako aitaita ere karobian gordetzen zen.

30. Aitaita berezko artista zen

- **Erref:** DUR-007/051
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 01:44:13. **Bukatu:** 01:46:59
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriari lotutako lanbideak
- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Meatzariak

Laburpena:

Aitaita Arrazolakoa zen, gurdigilea. Araban ardogintzan jardundakoa zen, eta harrezkero ardo-zopak gosaltzen zituen. Ezkerraldeko (Somorrostro) meategietan arotz lanetan ere jarduna zen. Izurtza parteko Santa Lutzian ere egon omen ziren meategiak. Berez ikasitakoa zen aitaita, artista itzela.

31. Aitaitak erosi zuen baserria

- **Erref:** DUR-007/052
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 01:46:59. **Bukatu:** 01:48:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

<p>Inguruko baserri guztiak Ampueronak omen ziren. Joseren jaiotetxea elorriotar batena omen zen, eta hari erosi zion etxea aitaitak. Baserrien izenez jarduten du Josek.</p>

32. Hazitegiko lanak

- **Erref:** DUR-007/053
- **Iraupena:** 0:03:57. **Hasi:** 01:48:28. **Bukatu:** 01:52:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Durango eta Izurtza arteko mugan zegoen hazitegi (bibero) batean egin zuen lan Josek gaztetan. Pinu-landara zen ekoizpen nagusia. Hazia erein eta landareak zelan errepikatzen ziren azaltzen du.

33. Ampuero ugazaba boto eske

- **Erref:** DUR-059/001
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea

Laburpena:

34. Bitañotik Karrantzara

- **Erref:** DUR-059/002
- **Iraupena:** 0:06:17. **Hasi:** 00:01:28. **Bukatu:** 00:07:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » lhes egin beharra

Laburpena:

35. Obusak Saizabalen

- **Erref:** DUR-059/003
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:07:45. **Bukatu:** 00:09:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-05-12

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com